

UMHEIMURIN

Hans Holm
skrifur:Í dag:
Innflytarar
- flóttarfolk

Nú val hefur verið til Fólkingið, hvað vit aftur höyrð, um, hvussu stórir trupulleikar við innflytarum flóttarfolki er í Danmark, og skuldi ein trúð summum politikarum, stendur og fellur landsins framtíð við hesum spurningi.

Men táð visir seg, at ikki øll fremmand fólk geva trupulleikar, tí teir norðmenn, sum búgva har (teir eru størsti bólkur av útlendingum í Danmark), hoyrist lítið um, og heldur ikki týskarar, sum er triðstørsti útlendingabólkur í landinum, verða tiknir upp á tunguna.

Harafturimóti kunnu turkar, fólk av Balkan, somaliar og norðurafrikanar brúkast, tá ið visast skal á, hvussu vandamikil útlendingar eru fyri sosiala, politisku og mentannarligu trygdina hjá tí vanligu danskaranum.

Kundi ein tonkt sær, at hetta kundi skyldast, at tað bæði sæst og hoyrist á hesum fólkum, at tey eru fremmand? Tí slík tala hoyrist ikki bert úr Danmark, men eisini úr øðrum norður- og vestureuropeiskum londum.

ST's umboðsstova fyri flóttarfolk, UNHCR, hefur eina uppperð frá januar 1995, sum sigur, at knappar 15 mill. fólk eru flýdd úr einum landi í annað, og tá eru - væl at merkja - palestinar í ymsum londum ikki taldir við.

Av hesum 15 mill. finna vit umleið 2 í Europa. Leggja vit tey 592.000 flóttarfolki í USA afturat, verður úrslitið tað, at á leið 3 mill. av heimsins flóttarfólkum eru at finna í tí búskaparliga framkomna partinum av verðini - restin finst í u-londum.

Nevnast kann, at í Iran finnst 2,3 mill. flóttarfolk, í Congo (fyrrverandi Zaire) yvir 1 mill. í Pakistan 1 mill. í Tanzania 883.000, í Uganda

287.000 og í Kenya 252.000.

Umframt USA kann bert Tyskland av heimsins mest framkomnu londum vísa fram líknandi töl, nevniliga eina góða millión.

Og tað er eisini í u-londum, vit finna tær 26-27 milliónirnar av sokallaðum **internum** flóttarfólkum, t.v.s. fólk, sum eru rýmd frá húsi og heimi undan borgarkriggi ella øðrum ófriðum og harðræði, men ikki eru farin um nakað landamark enn.

Slík töl vísa væl, at tað er ikki júst í Europa, at flóttarfólkaspurningurin er størstur.

St hefur eina viðtøku, sum flest lond hava undirskrivað, og sum pliktir hesi lond at taka ímóti fólkum, sum verða persónliga jagstrað í sínum heimlandi. Harafturimóti hava londini ikki skyldu, at taka ímóti bólkum, sum av politiskum, átrúnaðarligum ella líknandi grundum kenna seg hótt ella fólk, sum rýma, tí tey hungna. Hesi, sigur man, kunnu best verða hjálpt á staðnum.

Hetta er tað, ið tjakast verður um.

Ein trupulleikin er, at ógvuliga ringt er at skilja nevndu orðskír frá hvørji aðrar, tí tær hanga aloftast saman og eru ein fylgja hvør av aðrari.

Ein annar trupulleikin er, at nevndu ting helst ikki eru veruligi trupulleikin. Hann er helst tann, at fólk í Europa og Norðuramerika ræðast fremmand fólk og fremmanda mentan og tí vilja halda innflytarar og flóttarfolk burtur.

Danski blaðmaðurin Ulrik Høy skrifur eitt stað, at við teimum á leið 30 kriggjunum, sum eru í verðini í dag, finnst 300 til 400 mill. menniskju, sum er kvalifiserað til at bera heitið flóttarfolk.

Sjónarmið

Rottur í Nesinum?

Í longri tíð hevur tað verið, sum um tað, omanfyri Tinganes, hefur hingið ein dýpur skaddi! - Vit hava fingið ráðarráttir, men ð tykist, sum um hetta hefur fært til, at okkara ráðarrar eru vornir heilt grillrúndir! - Neyvan nakrantíð áður hefur valdað tilfíkt skilaleysi í Tinganesi! -

Einaferð - tað eru ár síðan nú - skuldi ein (1) ólúkku tíðindafundur haldað um vikuna, men hesir fundir hvurvu, sum dæg fyri söl! - Okkurt ljóði úr Tinganesi tykist meira at hava stavað frá húrðum, ið giella í lás? - heldur enn intens sjóanin frá fólk, ið fáast við serióst (politískt) arbeiði! -

Ella - flótum - hetta stillið - millum ónskriliga sjárranina! Eitt stilli áður enn Hann brennur á? - Hvat er tað, hetta vit biviðanga og biva eftir? - Er alt biva dottið niðurfyri? - Ella fara fram hendringar í Tinganesi, sum vit als ikki hava nakað ánlisi um? - Og kanska enn verri: Hendringar og hondfestingar, ið als ikki tola dagsins ljós? - Tí neyvan nakrantíð áður munnu føroyingar, í ein sovornar mun, hava gingið runt við einari kenslu av, at her ruggast alt ikki rætt! Alt tykist hava hingið í leysum lofti, hesi árin aftaná, at sjálvteiti sjálvaldur hevur rátt einssamalt fyri borgum.

Meðan lögmaður (- tá hann, sbr. ideologin, ið hugsar í rottubólum, kamikazusueiðandi niður í sítt egna reiður og soleiðis gjørdi definitivt av við sjálfan og Agnas Lovisa tiskil, sum stórri og minni vrakpettir, tóku at reka, runt fyri vág og vind, eru vit tá hesa tíðina, ið farin er ikki »drifta«, akkurát hagar, hesin okkara »av tilvild og misgávum valdi lögmaður« hevur viljað tað og sostatt hevur haft illa duldar ætlanir um?

At landsins mest tignarligi maður um somu tíð, sum ein »onnur rotta« tók seg niður eftir teirra sambandsku ketuni og tveitti seg so beint á bláman hevur bert gjørt sambandsku sjálvsvevingina fullkomna, tá hesin úttan tign, við einum setningi gjørdi til einkis, fleiri ársverk (uml. 120 tignmál).

Úr Grønlandi varð kravt, at okkara statsministari Poul Nyrup Rasmussen skuldi taka fyrsta fart til Grønlands, tí grønlendingar vildu hava hann at koma hagar at greiða frá, hvat tað var, ið farið var fram í sambandi við tvingilsflytingar av íbúgvunum úr Thule, til tess, at pláss kundi fáast fyri amerikanskum vápnasystemum við kjarmorkuløðingum á grønlendskum øki.

Sagt varð í danskari pressu, at við støði í amerikanskum skjalagoymslum frá 1953, var prógvað at íbúgvarnir í Thule vóru tvingilsflyttir. Hetta sjálvst um danska stjórnin royndi at sannføra almenningin um alt annað.

Donsk pressa skrivaði, at sakin um flytingina av Thulefólkunum neyvan nakrantíð fór

at verða kannað til botns. Teir spáddu, at lok fór at verða lagt á hetta fyri danskar stjórnir so avdúkandi mál. Bæði forsætisráðharrin Poul Nyrup Rasmussen og Niels Helveg Petersen, úttanríkisráðharrin, noktaðu tá at siga nakað um hesar tvingilsflytingarnar. Teir umboðu seg og vistu til, at umstøðurnar fóru at verða kannaðar av DUPI - Dansk Udenrigspolitisk Institut.

Tað er lygn segði stjórnin í DUPI, Niels Jørgen Nehring: »Tað stendur tað einki um í kommissiorin, sum stjórnin hevur gjørt til okkum, at arbeiða eftir! - hesi vóru orðini! -

Beint fyri fólkinsvalið nú seinast, var ikki metari enn so, at næsti maður Uffa Elleman nú eisini er farin at tosa um at leggja lok á einki minni enn eitt fyri føroyingar so sera avgerandi mál, sum **Bankamálið**. Sjálvdan ríkur av ongum brandi! - Og hvat er tað, ið fær næstformannin í borgarlaga vinstra til at málbera seg soleiðis? Hvat er tað hesin meinar við, hvat er tað hann var so hálsin her at sipa til?

Hin 24. august 1996 hevði norðmaðurin Peter M. Johansen (í norskari pressu) eina kronologiska lýsing av hendringunum, seinastu árin, millum Føroyar og Danmark. Hann ger niðurstøður og setur áhugaverdar spurningar: Hann spur m.a. um rættindini til undirgrundina vóru tveitt føroyingum, orsaka av, at danir vóru ræddir fyri oljuderektivum hjá EF? - Hann spur um bankakreppan - og avleiðingar av hesari, ikki fara at vera brúktar av donskum kapitalinteressum, til tess at tryggja danska kapitalmonopolinum atgengd til tey aktuella olju- og gassfundini, **uttan kapping frá øðrum EF londum?**

Svarið - sigur hann - er ivaleyst at finna á skrivstovuni hjá Finn Normann Christensen, ið er ústátioneraður í Tórshavn, av **Forskningsministeriet í København!**

Settur við astronomiskari gasju, sum leiðari fyri ríkisembættismenninar í Føroyum, - visir PMJ á, at FNC hevur arbeitt intens, saman við leidarum fyri Sambandsflokkin løgmanni Edmund Joensen, (Sambandsflokkin er í forhond innlimaður størsta borgarlaga flokkin í Danmark.) til tess at fáa »Heimastýri« til, at sáttmálafesta rættin hjá danska kapitalmonopolinum - til oljuresourcurnar við Føroyar.

»Rapportene fra oljesøket til de danske selskaperne viser, at det er meget gode funn i havgabet« - sigur Peter M. Johansen. Spyrtast kann: »Hava norskir ídnaðarjónsnarrar fingið innlit í øll hesi loyniliga skjól, sum tað ikki eynaðist okkara Høga Høyda at fáa innlit í?«

Sum í Danmark, so eru tað eisini í Føroyum kapitalinteressurnar, - ið manipulera við okkara lívsleivdum! - okkara tilfingni. Hetta megu vit sama.

Hvør Edmund Joensen er, er ikki gott at siga? Kortspælari siga summi. Hendringarnar seinastu dagarnar tykja staðfesta, at hesin »narcissistiski íspegilin« av Oyri í øllum førum er »jokari«! - »jú, jokari við lýt...«!

Eitt er tað, ið var. Annað er tað, sum nú galdandi.

Tað, ið hefur eykent okkum føroyingar hagartíðags, er eitt nærum blint naivt - trúskyldugt - álit á alt danskt! - Eitt nærum óbrotið álit á, at danir gera ikki nakað skeivt - teir vilja okkum tað besta! - og neyvan kann tað verða komið føroyingum til hugs, at danir skulu hava havt annað, enn nettup alt tað besta í huga, í sambandi við Føroyar og føroyingar. Veruleikin hevur fullkomuliga endavent hesa okkara áskoðan.

Og, Danmark er ikki annað enn eitt amt í Europeiska Samveldinum, og EF-samveldið er ikki annað enn eitt kapitalistiskt rottureiður í ferð við at grava sær nýggjar smugur, nýggjar holur.

Tað tilforlátliga, tað humana Danmark við háskúlamentan og solidariteti er farið í søguna! Eingin skal í dag bert eina løtu ívast í tí, at Føroyar og føroyingar, í dagsins Danmark, eru annað enn eitt rokniark við heilt eksaktum, knallhørdum, krøvum til linjuna niðast á arkinum.

Er ikki tíðin komin til, at vit í komandi samráðingum við danskar myndugleikar, taka við okkum professionellar? - Professionellir í kapitalistiskum transaktiónum! Tilfar ið væl kenna til muruna á bankamonnum, ið kunnu finna uppá at siga: »Vi optræder ikke som en bankmæssig udgave af Florence Nightengale. Vi tager os betalt for vore ydelser«. Hetta so sera sigandi citatið eftir Knud Sørensen DDB, eigur tað ikki at hava tað avleiðing, at vit í samráðingum hereftirdags taka við okkum eitt líð av hesum teim mest kyniskum (av hesum heimsins) sjakalum? Eitt líð av knallhørdum kapitalistisk skúladum juristum, úr Japan, Bretlandi og aðrastaðir frá, har tilfarir finnst! Professionellir - ið fyri okkara røking og **prorata** avrokning - tala og vinna okkara sak?!

Eitt eru beinleiðis lygnir og villeiðingar - ófyrigeviligt er kortini um vit halda fram, at verða bláoygdir! - Serliga ikki nú alt tíðir uppá, at danski staturin hevur havt, ikki bert eina (FNC), men møgulega heilar tvær moldvørpir, í landsins skuggastjórn, har Edmund Joensen - kanska - er tann onnur, ið gnagandi hevur gingið runt í okkara egnu stovum? - Illgrunin og ákærurnar, í sb. við virksemi hjá Finn Normann Christensen, kann tykja hava tikið form av einum rættiliggum klassikara, tá ræður um »infiltration og plantan av belastandi tilfari« Neyvan var tað ógrundað at Kj. Høydað kravdi alt tilfarid almann-

akunngjørt. Gjøgnumgongdin av framferðarhættunum hjá fyrrverandi skrivstovustjóranum (FNC) í Tinganesi og serliga tað sera - ódámiliga - intima sambandið og tann intens samvinnan, hesin hevur haft við okkara pro - Eu - Edmund Joensen, er ikki viðurskifti, ið gera, at tað blint kann lýstast á - hvørki á Tinganesi, ella hin danska Statin.

Hetta seinasta verður sagt, sum ein avleiðing av hesi so sera álvarsligu ákæru, formáður fyri tingbólk Sambandsmanna á Tingi, Atli Hansen bar fram í loftmíðlunum, hetta lagukvöldið úti á læraraskúlanum í Havn næstseinstasta friggjakvöld.

Atli Hansen segði soleiðis: »...tað eru so nógv stórmál farin ígjøgnum, úti í Tinganesi, sum flokkurinn einki veit um og so verður tað bara selt út (møguliga: Sent út), sum politikurinn hjá Sambandsflokkinum! - Tað verður bara sent út har úti frá og so fær man at vita (eftirfylgjandi), at Sambandsflokkin hevur gjørt hitt og hevur gjørt hetta...! - ...Vit høvdu til dæmis hetta síðsta uppskotið at hava eina ráðstevnu, í Føroyum, at víðgæra Heimastýrslóðina. Tað hevur verið blást út bæði her og der og klist inn á Sambandsflokkin, at skula hava hesa ráðstevnu...! Tað hevur ikki verið tosað um hetta í Sambandsflokkinum, í hvørtfall ikki har, sum eg hava verið, tingmanningin er so ongantíð spurð um hetta her« citat endi.

Vit fara tiskil at seta fram krav um, at virksemið hjá Edmund Joensen, seinastu árin verður lagt undir lupp og kannað út í zesi, um somu tíð sum at møgulegar bindingar, hesin persónur kann hava gjørt við onnur lond, feløg og ella einstaklingar, vegna Føroyar og føroyingar, verða dømdar deyðar at verða. Serliga eigur hetta, at fenna um seinastu tvey árin, har Edmund Joensen, sbr. Atli Hansen, hevur gingið eina fullkomna einagongd úti í Tinganesi.

John Smith

»Í býin«
hvønn hósdag
í Sosialinum